

A group of diverse young people, including a woman in a black hijab, are sitting and listening attentively. The background is blurred, suggesting an indoor setting like a classroom or lecture hall.

Julia Uusoksa

Kulttuuriperintökasvatusta maahanmuuttajien kotouttamiseen

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kulttuuriperintö on paljon muutakin kuin kantele, Kalevala ja karjalanpiirakat
Me kaikki olemme kulttuuriperintökasvattajia!

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kulttuuriperintöön sisältyy:

- aineellinen kulttuuriperintö
 - elävä kulttuuriperintö
 - kulttuuriympäristöt
 - digitaalinen kulttuuriperintö
 - vaikea kulttuuriperintö
-
- YK:n kasvatus- tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco ylläpitää luetteloita ihmiskunnan kulttuuriperinnöstä.
 - Kulttuuriperintö edustaa aina tietoisia valintoja: muistamista ja unohtamista, sisällyttämistä tai ulkopuolelle jättämistä.
 - Kulttuuriperintö luo yhteenkuuluvuuden tunnetta kansallisesti, mutta myös yli rajojen.
 - Kulttuuriperintöä voi käyttää toiseuttamiseen.

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kuva: Hanna Söderström / Sauna from Finland ry

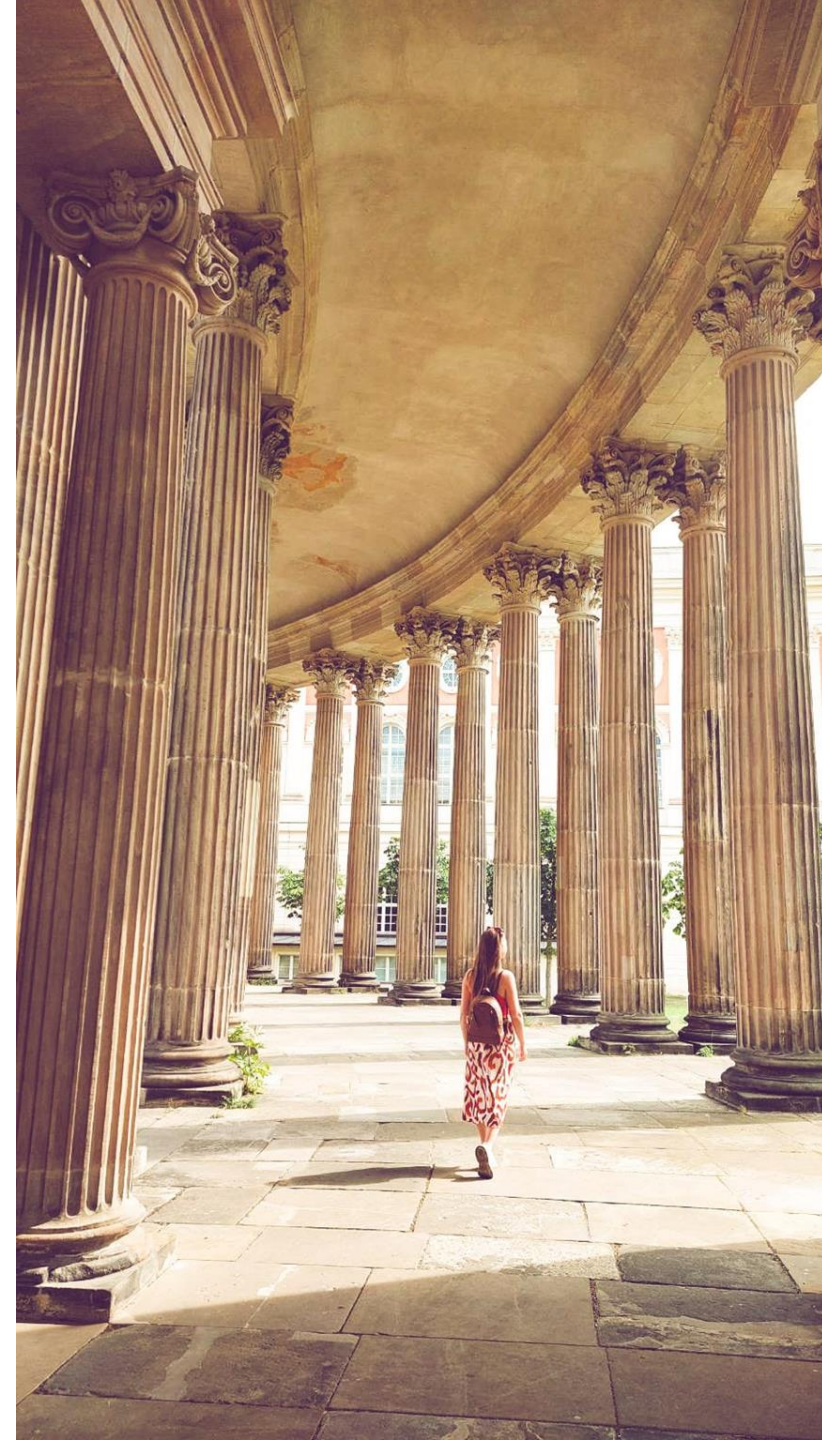

Kuva: Suomen saunaseura

Kulttuuriperintökasvatus – miksi syventää ymmärrystään?

- Suomen eduskunta hyväksyi vuonna 2017 kansainvälisen **Faron yleissopimuksen**, jonka yhtenä keskeisenä tavoitteena on vahvistaa kulttuuriperinnön, elämänlaadun, identiteetin ja kestävän kehityksen välistä yhteyttä yhteiskunnassa.
- Sopimuksen taustalla vaikuttaa **YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus**. Julistuksen mukaan yksilöillä ja yhteisöillä on oikeus hyötyä kulttuuriperinnöstä ja osallistua sen rikastuttamiseen. Oikeuteen liittyä myös velvollisuus kunnioittaa muiden kulttuuriperintöä.

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Pienryhmäkeskustelu

1. Mikä kulttuuriperintö on teille itsellenne tärkeää, rakasta, mieluista, nostalgista?
Mainitkaa aineellista, elävää ja digitaalista kulttuuriperintöä sekä kulttuuriympäristöjä.
1. Keskustelkaa tilanteista, joissa olette aikuisiällä omaksuneet joitain uusia kulttuuriperinteitä.
1. Keskustelkaa tilanteista, joissa olette hylänneet joitain kulttuuriperinteitä.
- + Pohtikaa, mutta ei tarvitse jakaa jos ei halua, millaisia esimerkkejä vaikeasta kulttuuriperinnöstä omaan henkilöhistoriaan tai sukuhistoriaan liittyy.

Sanotaan, että maailmassa on noin 200 valtiota, mutta yli 10 000 erilaista kulttuuria. Valtioiden rajojen sisällä on siis useita kulttuureja.

Millaisia kulttuureja näkyy meidän toiminnassamme?

Keitä on paikalla? Millainen kulttuuriperintö on heille tärkeää?

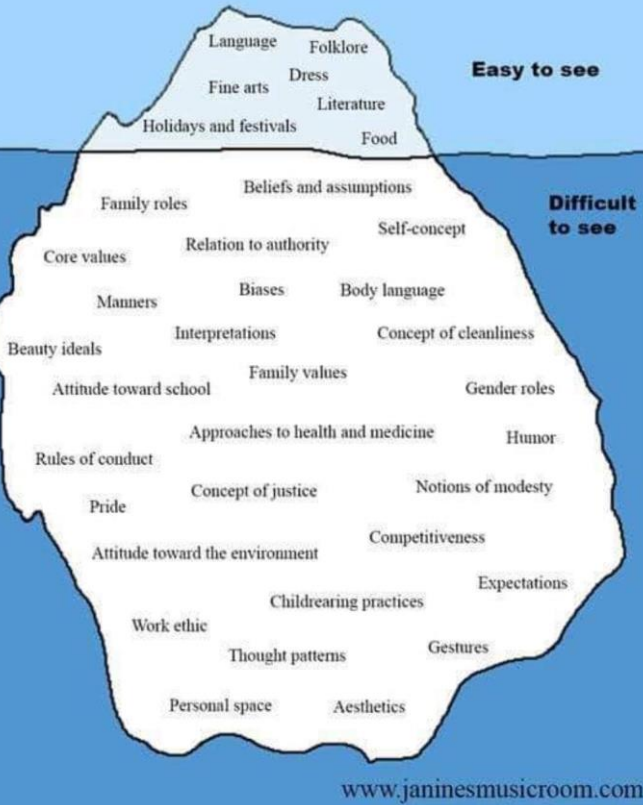
Keiden ääni kuuluu? Keiden kulttuuriperintö näkyy toiminnassa? Keiden ei?

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Millaisia kulttuureja näkyy meidän toiminnassamme?

The Cultural Iceberg

Benjamin, Saija, Kulttuuri-identiteetti — Merkitys kehitykselle ja kotoutumiselle, Teoksessa Marja Laine (toim.) Kulttuuri-identiteetti ja kasvatus — kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran julkaisuja 8, 2014.

Kulttuuri-identiteetti

- Kulttuuri-identiteetti on tunne kuulumisesta ryhmään, joka esimerkiksi käyttäytyy tietyllä tavalla, puhuu tiettyä kieltä ja/tai jonka maailmankatsomus perustuu yhteiselle arvopohjalle ja/tai menneisyydelle.
- Kulttuuri-identiteetti ei ole koskaan valmis, vaan se muokkautuu ja kehittyy läpi elämän, ja sitä tuotetaan ja ylläpidetään erilaisin toiminnoin.
- Elämme kulttuurienvälisessä maailmassa, jossa kulttuurit hybridisoituvat.
- Instituutioiden tehtävä on sosiaalista suomalaiseseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan – esimerkiksi tukien kulttuurien moninaisuutta.
- Tutkimusten mukaan vähemmistön vahva etninen identiteetti korreloi positiivisesti korkeamman koulutuksen ja maltillisten poliittisen näkemysten kanssa.
- Kulttuuri-identiteetin vahvistaminen edistää siis parhaimmillaan yhteiskuntarauhaa.

Pienryhmäkeskustelu

Onko Suomi kehittynyt?

Ovatko suomalaiset sivistyneitä?

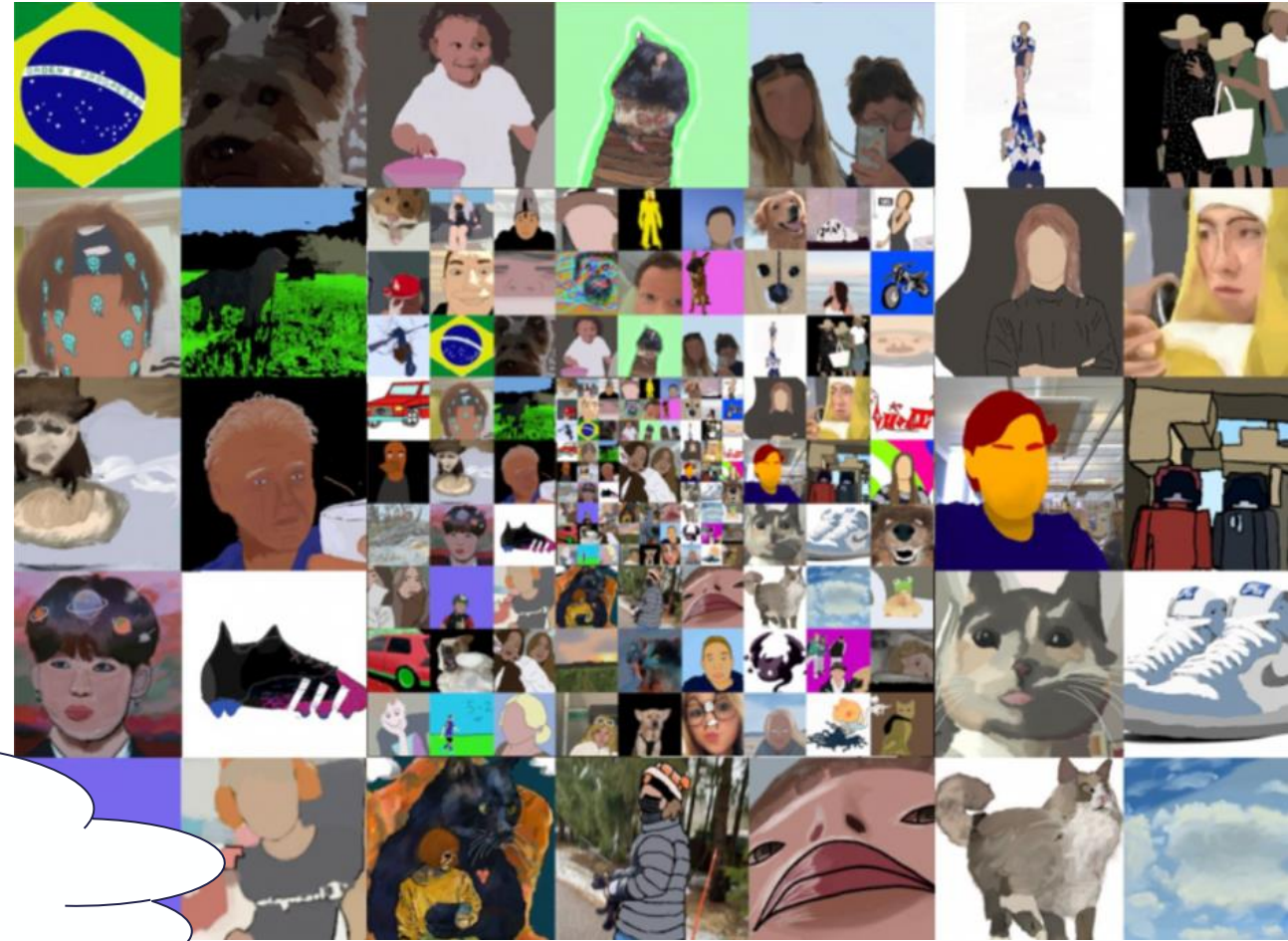
Kenen mielestä?

Miltä tuntuisi tai mitä tekisit, jos sinua pidettäisiin sivistymättömänä?

Mitä tapahtuisi, jos yhteisöäsi pidettäisiin sivistymättömänä, jopa häpeällisenä?

Turvallisempi tila

- Kaikki eivät koe tasavertaista turvallisuuden tunnetta yhteisönsä sisällä, eivätkä siksi voi tuoda esiin omaa identiteettiään.
- Turvallisempi tila ei julista, että kaikki ovat varmasti turvassa, vaan tarkoitus on aktiivisesti luoda kaikille *vahvempaa turvallisuuden kokemusta*.
- Turvallisemman tilan menetelmät purkavat hierarkioita ja oletuksia ja luovat yhteisyyden ja osallisuuden kokemusta: *kaikki ovat ”mukana” ja vastuussa sosiaalisen tilan luomisesta*.

Mitkä ovat minun sokeita pisteitáni?

Mitä minä oletan toisista ihmisistä?

Vaikea kulttuuriperintö

- Kulttuuriperintö ei ole vain ylpeydellä tai ilolla muistettavia asioita. Se voi herättää ikäviä tunteita tai negatiivisia mielikuvia.
- Vaikean kulttuuriperinnön läpikäyminen ja tunnustaminen kulttuuriperinnöksi on tärkeää.
- Vaikea kulttuuriperintö kansainvälisessä keskustelussa, esim. MeToo, Black Lives Matter yms.
- Vaikean kulttuuriperinnön esimerkkejä on aina helpompi antaa historiasta ja muualta maailmasta, koska vaikeaa kulttuuriperinnöstä tekee sen sopimattomuus omiin sen hetkisiin arvoihimme.

Onko Suomessa jotain sellaista
kulttuuriperintöä, jota itse pidät
vaikeana?

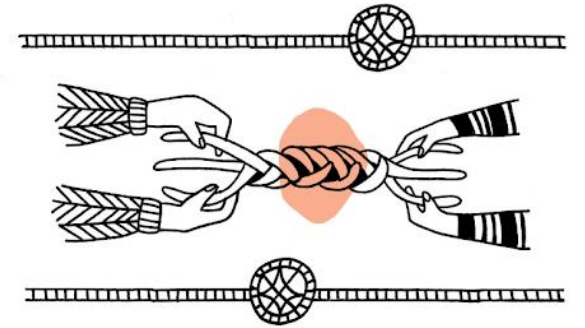
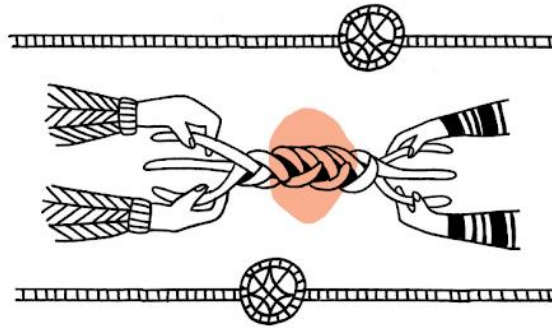
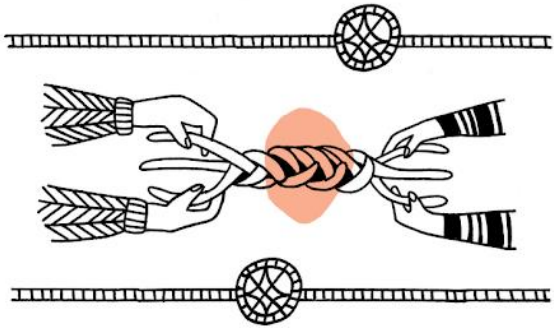
Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kenen tarina kerrotaan? Kenen äänellä?

...rakastetun koulun on täällä niin
...mikä on maailman historia ja sen
...leikkimäiset de sen verlaivia ja
...nimen karkinta, kun vallon viattomasti
...on täällä virua ja heillä karkaus
...kamppailuan nälkäkuoleman
...Eräs myytilä

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kuka määrittää kulttuuriperinnön?

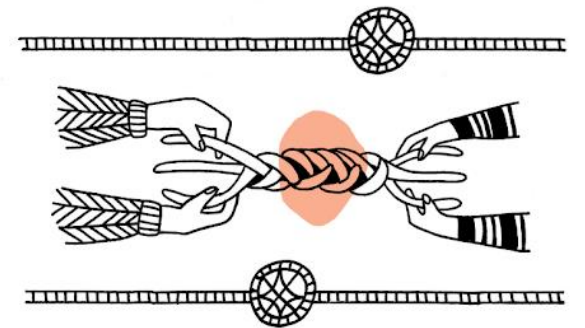
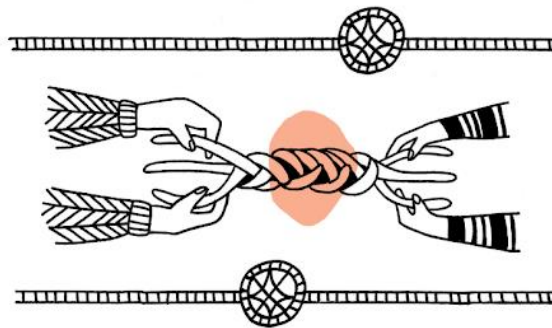
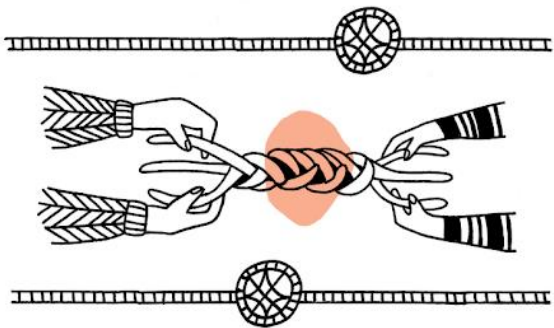
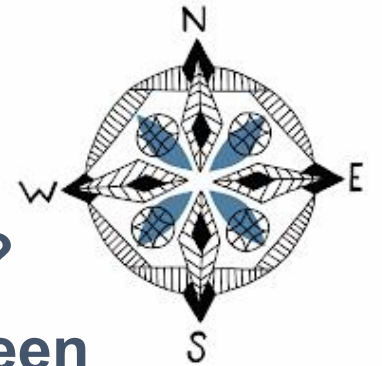
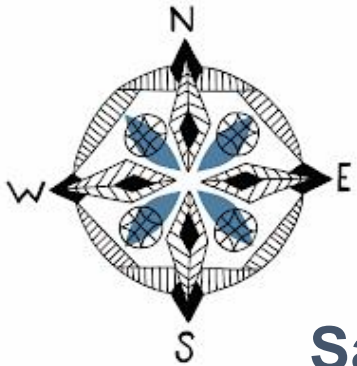
Kuka on "me",

kun puhutaan "meidän kulttuuriperinnöstä"?

Kenellä on oikeus päättää,

millaista kulttuuriperintöä maahanmuuttajille esitellään?

**Saavatko maahanmuuttajat kantaa mukanaan ja elää itselleen
tärkeää kulttuuriperintöä?**

Työkaluja – mistä aloittaa, mitä tehdä?

- Kiinnostus henkilön omaan kokemuksellisuuteen, ajatuksiin, perinteisiin ja ne keskustelussa esiin.
Esim.
Perintöhyrrä – omat perinteet pohdintaan
Esineestä tarinaksi – toimintaan osallistuvien omat aarteet esille
- Voisiko toiminnassa näkyä kohderyhmälle tärkeät perinteet?
Ruoat, juhlat, tavat?
- Mitkä suomalaiset perinteet vaikuttavat kiinnostavilta? Mihin haluaisi osallistua/mitä haluaisi kokea? Voiko toiminnassa lisätä osallisuutta tällaisiin?
Esim. Elävän perinnön wikiluettelo

